

Департамент освіти та науки Вінницької обласної державної адміністрації
Вінницький обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників

Засідання компенсаційної спеціалізованої школи освітян області.

*Співпраця школи та
дошкільних навчальних
закладів як одна з головних
умов реформування освіти
(З практики роботи).*

*Виступ заступника директора із
навчально – виховної роботи у
початкових класах Бершадської
загальноосвітньої школи
I-III ступенів №3
Острроверх Віри Дмитрівни*

11 листопада 2014 року

Шановні освітяни!

Новий Державний стандарт початкової загальної освіти є інноваційним інструментом створення єдиного освітнього простору й умов для одержання якісної освіти. Його реалізація, що розпочалася 1 вересня 2012 року, має забезпечити реформування початкової освіти.

Регламент засідання та тема виступу не дозволяють мені детально розкрити систему роботи адміністрації та педколективу школи, розповісти про всі інноваційні проекти закладу, які забезпечують супровід нових державних стандартів.

Зупинюсь лише на окремих питаннях, що на мою думку є найважливішими в організації освітнього середовища за новим Державним стандартом і пов'язані з реалізацією принципу наступності між дошкільною та початковою освітою.

Наступність

ДНЗ

Підготовка дітей до школи з урахуванням вимог сучасної школи.

ЗОШ

Використання того, що набула дитина у період дошкільця, для організації навчально – виховного процесу у школі.

Шляхи реалізації

Узгодження вимог програм підготовчої групи ДНЗ та першого класу

Результат

Вихователь

Враховує у роботі з дітьми вимоги школи.

Учитель

Повніше використовує знання, уміння і навички вихованців при навчанні першокласників.

Дотримання принципу наступності дошкільної й початкової освіти залишається найважливішим завданням сьогодні з кількох причин:

По-перше, зниження з 7 до 6-річного віку зарахування до школи співпало з кризовим віком дитини і вплинуло на стан адаптації першокласників до шкільного життя.

По-друге, не дивлячись на переваги нового Державного стандарту початкової загальної освіти, ми не можемо не відмітити ускладнення програм та недолугість окремих підручників, що зрозуміло також відображається на організації навчально – виховного процесу у школі.

По-третє, модернізація змісту навчання у школі I-III ступеня передбачає формування ключових компетентностей учнів: початкової, загальнокультурної, громадянської, здоров'язбережувальної, інформаційно – комунікаційної та соціальної. Зрозуміло, це переваги нового Стандарту. Однак підготовка дітей до школи, на жаль, здебільшого зводиться до формування вузько предметних умінь і навичок, що призводить до дублювання змісту шкільного навчання, яке не тільки знижує інтерес до учіння, а й шкодить здоров'ю. Дитина насамперед має бути готова до школи особистісно – психологічно і соціально.

Зрозуміло, що реалізувати принцип наступності без співпраці школи та дошкільного навчального закладу неможливо. За 22 роки існування нашої школи проблема співпраці уже давно переросла у чітко відпрацьовану систему. І перш ніж розкрити її суть, скажу, що метою нашої співдружності було перш за все бажання зрозуміти проблеми дошкілля, навчитись досвіду роботи з дітьми 5 – 6 років. При цьому все, що позитивне і працює на дитину використати в роботі школи.

Друге – звірити правильність пріоритетів вибраних школою та апробувати власні напрацювання.

Третє – знайти точки дотику школи і дошкілля, виробити план спільних дій.

Повторивши ще раз, як аксіому, те, що головна умова успішного розв'язання проблеми наступності між дошкіллям і школою – це дієва співпраця освітніх закладів із закладами дошкільними, я зупиняюсь на системі та формах цієї співпраці.

Майже 15 років у школі діє цільовий освітній проект «Дошкільник», у якому встановлені мета та цілі спільної роботи:

допомогти кожній дитині призвичаїтись до нового важливого етапу свого життя, позитивно ставитись до нових обов'язків, пережити радість від власних успіхів, зрозуміти необхідність докладати зусилля, бути старанним;

скоординувати дії вчителів початкової школи і вихователів ДНЗ у забезпеченні послідовності і наступності;

вивчити індивідуальну своєрідність шкільної зрілості і готовності до школи кожного дошкільника, матеріально – побутові умови;

організувати кваліфіковану допомогу батькам у підготовці дітей до шкільного навчання та налагодити роботу з дітьми, неохопленими дошкільною освітою;

підготувати і вчителів, і вихователів до роботи за новим змістом навчання.

За період співпраці було вироблено наступні напрямки роботи:

**Організаційно –
педагогічна робота**

Основні напрямки роботи

Робота з батьками

Науково – методична робота

**Робота з майбутніми
першокласниками,
які охоплені
дошкільною освітою**

**Робота з дітьми,
неохопленими
дошкільним
вихованням**

В останні роки ця робота носить в основному діяльнісний характер, тобто вихованці ДНЗ приймають активну участь у різних шкільних заходах, які мають пізнавальний або духовний характер, пов'язані з трудовою та фізкультурно – оздоровчою діяльністю.

**Спільні уроки,
заняття, екскурсії,
різні інтелектуальні
конкурси**

**Заходи пізнавального
характеру**

**Трудова
діяльність**

**Трудові
десанти**

**Спільні
уроки
фізкультури,
спортивні
змагання**

**фізкультурно –
оздоровчі заходи**

**Взаємодія з шкільним
середовищем**

Духовний розвиток

**Перегляд вистав
театральної студії,
концертів, свято
майбутнього
першокласника**

Це спільні уроки, в яких беруть участь не тільки школярі, але й вихованці дитячих садків. Вони є обов'язковим атрибутом під час проведення “Днів відкритих дверей”. Періодично практикуємо інтелектуальні змагання: такі як “Розумник” тощо. Крім уроків з основ наук, традиційними стали спільні уроки з фізкультури та різні спортивні змагання.

Долучаються дошкільнята і до спільних трудових акцій: “Подаруй іграшку”, “Чистюлька” та інших.

Вже багато років при школі діє центр розвитку дитини та театральна студія. Тому за бажанням батьків дошкільнята відвідують їх заняття.

Тим більше, що авторська програма “Естетичний розвиток дитини через красу довкілля” розрахована саме на п'ятирічних малюків. Першими глядачами всіх вистав театральної студії є також вихованці дитячих садків міста. Організуються для них і концерти та спільні театралізовані вистави.

Позитивні напрацювання ми маємо і в організації роботи з дітьми, які систематично не відвідують дитячий садок. При школі діє психолого-медико-педагогічний консультативний пункт. Тут можна отримати консультацію або обстежити малюка у логопеда, психолога, вчителя. Щоп'ятниці у другій половині дня з такими дошкільнятами займаються психолог, вчитель чи логопед.

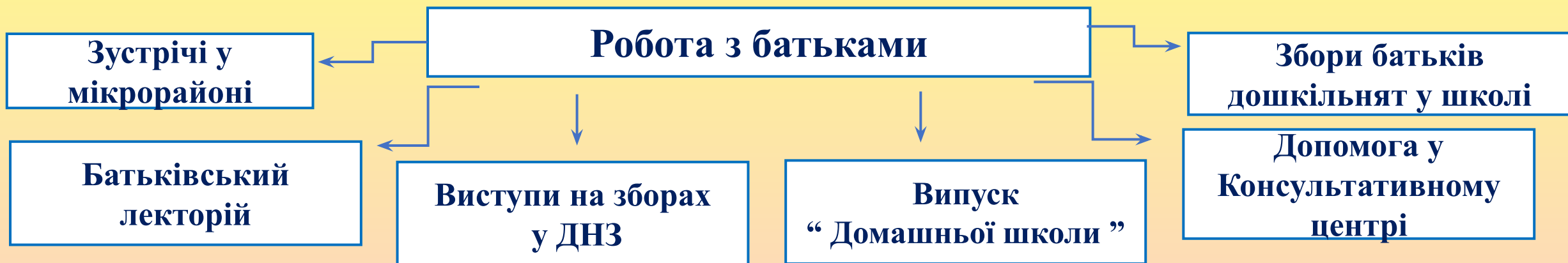
Проте, як свідчить практика, послугами консультативного пункту користується незначна частина батьків. Але, майже стовідсотково, відвідують дошкільнята заняття “ Суботньої школи ”, які ми розпочинаємо традиційно в кінці січня і завершуємо у квітні. Діє вона вже майже два десятиліття. За цей період змінювалась не тільки тематика занять, але й принципи роботи школи. Залежало це як від програм за якими працювали ДНЗ і початкова школа та віку майбутніх першокласників, так і нашого педагогічного досвіду. З появою програми “ Впевнений старт ” наші заняття та їх календарне планування зазнали найбільш відчутних змін. Орієнтуючись на “ Впевнений старт ”, програми підготовчих груп, та проаналізувавши адаптаційний процес дошкільника, ми віднайшли (на нашу думку) найбільш оптимальний варіант. Він не є дубляжем ні дошкільної, ні шкільної освіти, оскільки спрямований на загальний розвиток дитини та подолання труднощів з якими зустрічаються діти у шкільному житті.

Це адаптаційні та художньо-естетичні заняття, заняття з формування мотиваційної готовності і підготовки руки до письма, а також з розвитку фізичних здібностей майбутніх першокласників. Тривалість занять до 30 хв. Розпочинаємо їх о 9 годині і завершуємо об 11.30. Ведуть їх майбутні класні керівники, практичний психолог, керівник центру розвитку дитини та вчителі фізкультури. Значну частину документації, в тому числі і календарні плани занять, і їх розклад, розміщено на дисках. З методикою їх проведення ми спробуємо познайомити Вас під час перегляду відеоролика. Але ви розумієте, що тут має бути більше простору для власної ініціативи, творчості і, головне, бажання людей, які все це організують. Адже такі заняття ми проводимо на громадських засадах.

Під час роботи “ Суботньої школи ” організовується і батьківський всеобуч. Це п’ять занять, де батьки працюють з психологом, заступником директора та класними керівниками.

**Циклограма
всіх заходів має
такий вигляд:**

**Заклучення угод про
співпрацю, спільне
планування, наказ про
закріплення вчителів за
підготовчими групами**

серпень - вересень

**Спортивні змагання,
дні відкритих дверей,
екскурсії, виступи
дитячих художніх
колективів**

**жовтень -
листопад**

**Організаційно –
педагогічні заходи**

**січень -
квітень**

**Заняття «Суботньої
школи», випуск бюлетеня
«Домашня школа»,
батьківський лекторій,
батьківські збори**

протягом року

**Шефська допомога,
допомога психолога та
логопеда**

Усі ці заходи сприяють пом'якшенню проходження адаптаційного періоду першокласниками та більш легкому їхньому переходу на нову соціальну ступінь.

І остання складова співпраці школи та дошкілля – це спільна методична робота вчителів – початківців і вихователів ДНЗ.

круглі столи

засідання методичних комісій вчителів та вихователів

спільні засідання педагогічних рад

практичні семінари

відкриті заняття в ДНЗ

педагогічні мости

відкриті уроки у школі

методичні посиденьки, фестивалі

консультації психологів та педагогів

засідання творчих груп

психолого – педагогічні консилиуми

Ділові ігри

Плануючи її, обов'язково передбачаємо проведення заходів, на яких вивчаються теоретичні питання адаптації та соціалізації дитини, практичний досвід (як власний та висвітлений у педагогічній пресі). Аналізуємо відкриті уроки та заняття, опрацьовуємо законодавчу базу, нові стандарти, програми, обмінюємося досвідом. Обов'язково беремо участь у районних заходах, які проводяться на базі ДНЗ, і запрошуємо, коли такі організуються на базі школи.

У школі I ступеня діє програма «Особистість і подія року», у відповідності до якої в кінці навчального року визначаються переможці у різних номінаціях: «Кращий випускник», «Гордість школи» і т. д. Є серед них і звання «Кращий вихователь ДНЗ». Обов'язково раз на два роки проходять спільні засідання педагогічних рад школи.

Необхідно відзначити, що проведення чітко організованої роботи дає свої вагомі результати і для нас, педагогів, і для дорослих. За даними психолого – діагностичних досліджень адаптація першокласників до шкільного життя проходить безболісно, вони мають високий рівень соціальної зрілості, легко засвоюють навчальний матеріал, у них добре сформовані учнівські навички.

У результаті цього шкільні педагоги зрозуміли, що дитячий садок – це не міні-школа, і навпаки, не заклад, де дітей непогано харчують і організовують концерти для батьків. Головне завдання дошкільної освіти на сучасному рівні розвитку цивілізації – не стільки дати дитині систему галузевих знань, скільки у доступній формі розкрити перед нею науку життя:

Сформувати практичні й життєво необхідні вміння.

Знаходити своє місце серед інших, відчувати межу припустимої поведінки, проявляти добротність.

Вивчити та впровадити у практику роботи початкової школи методику використання дидактичних ігор, ігрових ситуацій, яскравої наочності тощо.

І найголовніше, знати базові якості дошкільника у таких сферах як «Природа», «Культура», «Люди», «Я сам», що закладаються у дитячому садку, а потім продовжити лінію дошкільного розвитку, закріпити й розвинути накопичене до школи і на цьому ґрунті сформувати новоутворення уже молодшого шкільного віку.

